

Plikt til å knytte til seg godkjent bedriftshelsetjeneste

Nye regler fra 2010



Arbeidstilsynet
Faktaark

For ytterligere å styrke det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet i virksomhetene vil regjeringen og myndighetene at virksomhetenes bruk og nytte av bedriftshelsetjeneste skal øke. Samtidig skal kvaliteten på tjenestene sikres gjennom nye krav om godkjenning. Den nye forbedrede ordningen skal gjelde for flere bransjer enn de som tidligere har hatt plikt til å knytte til seg bedriftshelsetjeneste.

To forskrifter regulerer dette:

- I ny Forskrift om at virksomheter innen visse bransjer skal ha godkjent bedriftshelsetjeneste (bransjeforskriften), best.nr. 501 – er flere nye bransjer tatt med.
- Forskrift om arbeidsgivers bruk av godkjent bedriftshelsetjeneste og om godkjenning av bedriftshelsetjeneste, best.nr. 600.

Forskriftene gjelder fra 1.1.2010.

A. Forskrift om at virksomheter innen visse bransjer skal ha godkjent bedriftshelsetjeneste

Da virksomhetene har fått nye næringskoder (SN2007-næringskode i Brønnøysundregistrene), er det viktig at alle virksomheter kontrollerer om de nå er i bransjer med plikt til knytte til seg godkjent bedriftshelsetjeneste.

De nye bransjene etter SN2007-næringskodene:

Næringskode	Nye bransjer med plikt til bruk av godkjent BHT
03	03.2 Fiskeoppdrett og klekkerier
13	Produksjon av tekstiler
35	Elektrisitets-, gass-, damp-, og varmtvannsforsyning
38	Innsamling, behandling, disponering og gjenvinning av avfall
80	80.1 Private vaktjenester 80.2 Tjenester tilknyttet vaktjenester
85	Undervisning
86	Helsetjenester
87	Pleie- og omsorgstjenester i institusjon
88	Sosiale omsorgstjenester uten botilbud
96	96.02 Frisering og annen skjønnhetspleie. Gjelder bare frisering.

Dette er risikoutsatte bransjer med arbeidsmiljøutfordringer og belastninger, og som i stor grad preges av tidlig utstøting gjennom sykefravær og uførepensjonering.

Den nye bransjeforskriften pålegger også alle virksomheter med plikt til å knytte til seg bedriftshelsetjeneste, heretter bare å knytte til seg de nye godkjente bedriftshelsetjenestene (se nedenfor).

B. Forskrift om arbeidsgivers bruk av godkjent bedriftshelsetjeneste og om godkjenning av bedriftshelsetjeneste

I ny forskrift om arbeidsgivers bruk av godkjent bedriftshelsetjeneste og om godkjenning av bedriftshelsetjeneste (best.nr. 600) blir det stilt *tydeligere krav til virksomhetenes bruk av godkjent bedriftshelsetjeneste*. Samtidig blir det stilt nye krav til kvaliteten i bedriftshelsetjenesten selv gjennom kravet om godkjenning.

Krav til virksomhetenes bruk av godkjent BHT

Det er arbeidsgivers ansvar å sørge for oppfølging og kontroll av arbeidsmiljøet i egen virksomhet. Her har den godkjente bedriftshelsetjenesten en viktig rolle som rådgiver, og er et virkemiddel i det systematiske forebyggende helse- og miljøarbeidet i virksomhetene.

Arbeidsgiver skal sørge for at den godkjente bedriftshelsetjenesten:

- bistår arbeidsgiver, arbeidstakerne, arbeidsmiljøutvalg og verneombud med å skape sunne og trygge arbeidsforhold.
- har en fri og uavhengig stilling og at tjenesten ikke er underlagt arbeidsgivers instruksjonsmyndighet i faglige spørsmål.
- kan bistå med oppgavene i det omfang som er virksomhetens behov – slik at man oppfyller forskriftens krav.

Den godkjente bedriftshelsetjenesten har **ikke** ansvar for arbeidsmiljøtilstanden i virksomheten. Det har arbeidsgiver. Personellet i den godkjente bedriftshelsetjenesten er **rådgivere**, og kan i praksis bare rådgi virksomheten i det

omfang virksomheten ber om råd. Det er arbeidsgivers ansvar å be om råd.

Godkjent bedriftshelsetjeneste

Bedriftshelsetjenesten skal heretter være **godkjent av Arbeidstilsynet** for å kunne levere tjenester til virksomheter med plikt til å knytte til seg godkjent bedriftshelsetjeneste. Slik skal godkjent bedriftshelsetjeneste bli et enda bedre virkemiddel for et godt og inkluderende arbeidsmiljø.

Bedriftshelsetjenestene til pliktvirksomhetene må søke Arbeidstilsynet om godkjenning. For å bli godkjent må bedriftshelsetjenesten kunne bistå arbeidsgiver, arbeidstakerne, arbeidsmiljøutvalg og verneombud med å skape sunne og trygge arbeidsforhold. Personellet i den godkjente bedriftshelsetjenesten må være organisert slik at de er i stand til å gi en helhetlig og forebyggende bistand med kompetanse innen arbeidsmedisin/arbeidshelse, yrkeshygiene, ergonomi, psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø, og systematisk HMS-arbeid.

Arbeidstilsynets godkjenningssenhet

Arbeidstilsynet har opprettet en Godkjenningssenhet ved Arbeidstilsynets kontor i Skien. Enheten er virksom fra 1.1.2010.

Hva medfører de nye reglene for virksomhetene

- Virksomheter som fra tidligere har hatt plikt til bedriftshelsetjeneste, må kontrollere at den de er tilknyttet er en godkjent bedriftshelsetjeneste. Ellers er det ingen endring for disse virksomhetene.
- De nye virksomhetene som får plikt nå, må inngå avtale med en godkjent bedriftshelsetjeneste.
- Arbeidsgiver i pliktvirksomhetene har ansvar for å bruke den godkjente bedriftshelsetjenesten slik at de bistår virksomheten med å skape sunne og trygge arbeidsforhold.

Plikten om å knytte til seg godkjent bedriftshelsetjeneste gjelder fra 1.1.2010. Men da det vil ta noe tid å få etablert godkjenningssystem, vil det bli ulike former for overgangsordninger.

Oversikt over godkjente bedriftshelsetjenester

På Arbeidstilsynets nettsted er det en oversiktsside hvor virksomhetene kan undersøke hvilke bedriftshelsetjenester som er godkjente, hvilke som står i godkjenningsskø eller eventuelt om bedriftshelsetjenesten ikke er godkjent.

Se: www.arbeidstilsynet.no/BHT/Godkjenning

Nyttig informasjon fra Arbeidstilsynet om bedriftshelsetjenesteordningen

Internett:

- Nettside om bedriftshelsetjeneste (BHT)
www.arbeidstilsynet.no/BHT
- Nettside om godkjenningssystemet for BHT
www.arbeidstilsynet.no/BHT/Godkjenning

Publikasjoner:

- Best.nr. 600: Forskrift om arbeidsgivers bruk av godkjent bedriftshelsetjeneste og om godkjenning av bedriftshelsetjeneste
- Best.nr. 501: Forskrift om at virksomheter innen visse bransjer skal ha godkjent bedriftshelsetjeneste (bransjeforskriften)
- Best.nr. 578: Bedriftshelsetjenesten – en god hjelper for din bedrift

Publikasjonene kan bestilles fra Arbeidstilsynets nettsted:

www.arbeidstilsynet.no